

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

OSMA NEDJELJA KROZ GODINU

IZ OBILJA SRCA
USTA GOVORE

OŽUJAK

Ned 2. VIII. NEDJELJA KROZ GODINU
Kunigunda; Marin; Kamilo

Pon. 4. Kazimir; Eugen; Natko
Uto. 5. Euzebij; Teofil; Vedran
Sri. 6. PEPELNICA - Čista srijeda, Ruža iz
Viterba, Viktor, Zvezdana
Čet. 7. Perpetua i Felicita; Ruža
Pet. 8. Ivan od Boga; Ivša; Boško
Sub. 9. Franciska Rimska; Franjka; Fanika

Naslovnica:

Zoryana Petriv, *Slijepac vodi slijepce*

Slika preuzeta s: <https://christian.art>

mihael

9/2025.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandžela MUP
- sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XIX. (2025.), broj 9 (638);
osma nedjelja kroz godinu, 2. ožujka 2025.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan,
tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana,
tel.: 22 715, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

MEDITACIJA

Kršćansko mjerilo 3

SLUŽBA RIJEČI

OSMA NEDJELJA
KROZ GODINU

ČITANJA

Iz obilja srca usta govore 4

HOMILIJA

Evandjelje o slijepu vodiču
slabovidnu čistaču 8

KATEHEZA

Učenik 10

MEDITACIJA

„Iz obilja srca usta govore“ 13

KATEHEZA

Licemjerje 14

Mali vjeronaučni leksikon 16

MEDITACIJA

Jednostavne navike
za zdravu duhovnost 17

Vrlina u modernom svijetu 18

PRIČA

To bih mogao i ja biti! 19

NAŠI POKOJNI 20

Kršćansko mjerilo

Današnji odlomak iz Evanđelja nalazi se pred kraj Govora na gori. Tom je mjestu prethodilo nekoliko slika i usporedbi koje predstavljaju Isusov nauk i postavljaju u središte zapovijed ljubavi.

Sad pak daje nekoliko temeljnih uputa koje bi trebale pomoći da se ostane pri Kristovoj istini i ljubavi.

Odmah na početku stoji opomena o opasnoj sljepoći glede vlastiti pogrešaka i barem jednako toliko opasne sljepoće glede krivih nauka. U oba slučaja čovjek je u opasnosti da upadne u jamu. Jedini učitelj koji je za nas važan jest sam Krist.

U sljedećoj slici Isus je još jasniji, osobito što se tiče vlastitih pogrešaka. Svi smo mi uvijek u opasnosti da osuđujemo tuđe slabosti kao velike i nepodnošljive. Naša pak vlastita krivnja čini nam se malom i zanemarivom.

Čuvajmo se mjerenja različitim mjerilima! Ovdje se ne traži niti da hladno kritiziramo drugoga niti da očajno priznamo svoju nedostatnost. Pozvani smo da svoj život mjerimo jedino prema Kristovoj ljubavi i tako iskreno uvidimo svoje jakosti i svoje nedostatke. Onda ćemo mnogo lakše podnijeti i slabosti drugih ljudi.

Ta iskrenost u kojoj se riječi i djela slažu potrebna je kao temelj sretnog zajedničkog života, bilo u obitelji, na radnom mjestu ili u župnoj zajednici. Svijet će nam vjerovati da Kristov nauk uzimamo ozbiljno samo ako vjerodostojno preuzmemo odgovornost za druge, jer: kreposti čine kršćane vrijednim divljenja, ali priznanje vlastitih pogrešaka čini ih vrijednima ljubavi.

<https://www.virc.at>

<https://ssf-mostar.com/>

Prvo čitanje: Sir 27,4-7

Nikoga ne hvali prije no što progovori.

Čitanje Knjige Sirahove

Kad se sito trese, mekinje ostaju:

tako i nedostaci čovjekovi

izbijaju u govoru njegovu.

Lončarove posude peć iskušava,

a čovjeka njegov govor.

Obradu voćke očituje njezin plod:

tako i riječi čovjekove

otkrivaju njegove osjećaje.

Nikoga ne hvali prije no što progovori

jer govor je kušnja ljudi.

Riječ Gospodnja

Knjiga Sirahova podijeljena je u dva velika dijela od kojih se u prvome nalaze izreke i nauke Mudrosti (Sir 1,1 - 42,14), dok drugi dio izlaže ulogu Mudrosti u stvaranju i povijesti (Sir 42,15 - 50,26). Vrhunac prvog dijela nalazi se u 24. poglavlju Knjige u kojemu se nalazi poznata pjesma samohvale Mudrosti (24,1-21). Mudrost je unutar Knjige Sirahove predstavljena kroz odnos s putem čovjekove spoznaje i s Mudročću koja proizlazi iz odnosa Zakonom (Sir 24,1 - 42,14).

Liturgijski tekst je iz ovog drugog dijela, a donosi nekoliko kraćih izreka povezanih s čovjekovim govorom. Sirah u više navrata i na drugim mjestima poučava svoje čitatelje o grijesima jezika. U ovom odlomku donosi pouku o ljudskom govoru kao odrazu govornikove osobe, jer je svjestan da postoji lažni, klevetnički i licemjerni govor čovjeka čovjeku.

Prva slika koju Sirah donosi vjerojatno je bila jasnija u vremenu kada se kruh pekao u kući. Slika sita vrlo je jasna. Kao što prilikom sijanja na sito mekinje ostaju, a brašno propada kroz sito, tako i razborit čovjek treba „prosijati“ svoj govor bližnjemu i govor bližnjega upravljen njemu.

Druga slika je iz civilizacije u kojoj su se upotrebljavale lončarske posude. Posudu načinjenu od gline lončar pečenjem osposobljava za upotrebu. I ljudi bi u međusobnom sporazumijevanju trebali peći svoje riječi (poznata je narodna izreka: „Prvo ispeci, pa onda reci!“). Treća slika je iz voćarstva. Kad čovjek obradi voćku, tada ona donosi obilniji plod: „Tako i riječi čovjekove otkrivaju njegove osjećaje!“. Ova slika izriče povjerenje u ljudski govor i razgovor. Govornik bi cijelom svojom osobom trebao stajati iza svojih riječi. Posljednja opomena potiče da ne hvalimo nikoga prije nego li progovori, jer je govor ogledalo osobnosti. „Kušnja“ ovdje podrazumijeva priliku da govornik pokaže tko je i što namjerava.

Otpjevni psalam: Ps 92, 2-3.13-16

Milosrdan je i milostiv Gospodin

Dobro je slaviti Gospodina,
pjevati imenu tvome, Svevišnji;
naviještati jutrom ljubav tvoju
i noću vjernost tvoju.

*****

Ko palma cvate pravednik
i raste ko cedar libanonski.
Zasađeni u domu Gospodnjemu
cvatu u dvorima Boga našega.

*****

Rod donose i u starosti,
sočni i puni svježine:
da navijeste kako je pravedan Gospodin,
Hrid moja,
onaj na kome nema nepravde.

*****

U svojoj cjelini Psalam 92 je poučni hvalospjev u kojemu se razvija tradicionalni nauk Mudraca: sretna sudbina pravednih i propast bezakonika (usp. Ps 37; 49). U redcima koje donosi liturgija psalmist primjenjuje na pravednika alegorijsku sliku iz prvog čitanja koja je označavala izraelski narod. Drvo o kojemu psalmist govori vjerojatno je palma ili cedar, a ono raste i napreduje zahvaljujući Božjoj dobrohotnosti.

Drugo čitanje: 1Kor 15, 54-58

Daje nam pobjedu po Isusu Kristu.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima

Braćo!

Kad se ovo raspadljivo obuče u neraspadljivost i ovo smrtno obuče u besmrtnost, tada će se obistinuti riječ napisana:

Pobjeda iskapi smrt.

Gdje je, smrti, pobjeda tvoja?

Gdje je, smrti, žalac tvoj?

Žalac je smrti grijeh, snaga je grijeha Zakon.

A hvala Bogu koji nam daje pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu!

Tako, braćo moja ljubljena, budite postojani, nepokolebljivi, i obilujte svagda u djelu Gospodnjem znajući da trud vaš nije neplodan u Gospodinu.

Riječ Gospodnja

Tema smrti i života prevladava u ovom završnom odlomku poglavlja Prve poslanice Korinćanima o Kristovom uskrsnuću i uskrsnuću ljudi. Pavao se u ovom tekstu poziva na satirični usklik protiv smrti, navodeći dva starozavjetna proročka teksta (Iz 25,8; Hoš 13,14). Pavlov završni himan veliča Kristovu pobjedu nad smrću i zahvaljuje Bogu što kršćenicima već na zemlji daje udio u Kristovoj pobjedi nad smrću i grijehom. Značajne su riječi gdje Pavao citira Izaiju: „Pobjeda iskapi smrt“. Prijevod grčkog glagola katapino ima nekoliko značenja: „gutati, progutati, proždrijeti, uništiti“. Pavao ovdje želi naglasiti činjenicu buduće Božje pobjede nad zlom u svijetu koja se slavi kao nešto što se već dogodilo. Smrt koju pobjeda „guta“, ovdje je prikazana kao eshatološka gozba i simbolizira vječnu sreću. U sljedećem retku Pavao citira proroka Hošeu: „Gdje je, smrti, pobjeda tvoja? Gdje je, smrt, žalac tvoj?“. Dok je povijesnim čitateljima Hošea oko god. 730. pr. Kr. prijetio smrću u ime Božje, Pavao pomoću njegova teksta veliča Kristovu pobjedu nad smrću. „Žalac smrti je grijeh“ odnosi se na ulogu Zakona u vremenu prije Krista. Zakon je davao spoznaju grijeha, ali ne i snagu za odupiranje grijehu. U tom vremenu Zakon je zaista bio „snaga grijeha“ jer Zakon prijeti smrću grešnicima. Krist je svojim pashalnim otajstvom dokinuo otrovni žalac smrti ispunivši vrijeme Zakona. Smrt više nije posljednja riječ u ljudskoj egzistenciji. Zato Apostol zahvaljuje Bogu koji „nam daje pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu“. Već sada uskrsli Krist daruje klicu besmrtnosti onima koji mu se pridružuju krsnom vjerom. Ta vjera mora biti postojana, kao što Apostol i zaključuje: „Budite postojani, nepokolebljivi i obilujte svagda u djelu Gospodnjem znajući da trud vaš nije neplodan u Gospodinu“.

Evandjelje: Lk 6, 39-45

Iz obilja srca usta govore.

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme:

Kaza Isus učenicima prisposobu:

„Može li slijepac slijepca voditi? Neće li obojica u jamu upasti?

Nije učenik nad učiteljem. Pa i tko je posve doučen, bit će samo kao njegov učitelj.

Što gledaš trun u oku brata svojega, a brvna u oku svome ne opažaš? Kako možeš kazati bratu svomu: 'Brate, de da izvadim trun koji ti je u oku', a sam u svom oku brvna ne vidiš? Licemjere! Izvadi najprije brvno iz oka svoga pa ćeš onda dobro vidjeti izvaditi trun što je u oku bratovu.

Nema dobra stabla koje bi rađalo nevaljalim plodom niti stabla nevaljala koje bi rađalo dobrim plodom. Ta svako se stablo po svom plodu poznaje. S trnja se ne beru smokve niti se s gloga grožđe trga.

Dobar čovjek iz dobra blaga srca svojega iznosi dobro, a zao iz zla iznosi zlo. Ta iz obilja srca usta mu govore.“

Riječ Gospodnja

U kontekstu čitavog Isusovog govora u nizini koji se čitao proteklih nedjelja, osim teme milosrđa i ljubavi, možda bi bilo dobro izdvojiti jedan redak iz današnjeg Evandjelja, a to je onaj koji kaže: „Nije učenik nad učiteljem“. Svi primjeri koje je Isus navodio i vidjeli smo ih prošle, ali i ove nedjelje, smjeraju u istome pravcu: biti poput Oca nebeskoga, učitelja par excellence. Biti učenik znači osobno pristajati uz Učitelja koji svoju veličinu vidi u služenju. On je mjera svim svojim sljedbenicima od koje ne smije odstupiti nitko kome se Isus u današnjem Evandjelju obraća.

Izravno se nastavljaajući na evanđeoski tekst prošle nedjelje, u današnjem odlomku čitamo četiri različite izreke upućene Isusovim sugovornicima, zasigurno povijesno izrečene u posebnim prilikama, ali imaju zanimljive teme: ne biti slijepi predvodnici u zajednicama, ne čupati trun iz oka bližnjega dok je očito brvno u vlastitom oku, donositi dobar rod i odgovorno upotrebljavaju priliku za govor bližnjemu

Zanimljiva je izreka o trunu i brvnu, poznata i u rabinskim školama onoga vremena, a Isus je koristi kao opomenu protiv zloporabe bratske opomene. Svatko tko je zabrinut samo za moral drugih, a ne vidi vlastite grijeha, postupa nedosljedno. Drugim riječima, ako Bog ne osuđuje nas, iako imamo „brvna“ u moralnim očima, ni mi ne smijemo osuđivati bližnje koji imaju u očima samo trun. Prava vrijednost osobe vidi se na čovjekovu djelovanju prema vani. Slika stabla koje donosi dobre plodove u ovom kontekstu je jasna. Moguće je da je Luka ovakvom formulacijom Isusovih izreka mislio na krive učitelje u zajednici. Svatko je dužan donositi dobre plodove, a svoju dobrotu ne dokazivati samo riječima, nego i djelima. Posljednja izreka nadovezuje se na prethodnu i spominje ljudski govor (usp. prvo čitanje). „Dobar čovjek iz dobra blaga srca svojega iznosi dobro, a zao iz zla iznosi zlo. Ta iz obilja srca usta mu govore.“ Semitskim načinom izražavanja, srce označava čovjekove unutarne jezgre. Židov srcem razmišlja, odlučuje i planira. Srce je moralno središte čovjeka

Služba riječi, 294/2019

Evandjelje o slijepu vodiču i slabovidnu čistaču

Djelić ljudske osobnosti jest udjeljivanje savjeta.

Posvuda se može čuti na koji način čovjek treba popraviti život, promijeniti raspoloženje, pronaći nekakav unutarnji sklad. Prepun je svijet govornika.

S druge strane Isusov primjer jasno donosi jednu iskrenu rečenicu: „Izobilja srca usta govore.“

Muk. Najsnažniji govor postaje kada čovjek zanijemi od riječi. Život koji je izbornan raznim nesrećama u kojima je pojedinac očuvao zdravu pamet, marljivi radnici koji se nisu dali potrošiti na radnim mjestima, starci koji su uspjeli očuvati žar za prave vrjednote koje ne prolaze... Takvi ljudi govore primjerom, takvi ne blebetaju poput motivacijskih govornika. U evandjelju je Isus pred svoje učenike stavio dva slična primjera uzaludnih motivacijskih govornika: slijepoga vodiča i slabovidnoga čistača. Ni jedan od njih nije u ono vrijeme mogao pomoći drugomu jer su i sami trebali pomoć. Pita se Isus za dvojicu koji žele savjete dijeliti drugima: „Kako može slijepac slijepca voditi? Što gledaš trun u oku brata svojega, a brvna u svojem ne opažaš?“

Muk. Na Isusove riječi čovjek jedino može zašutjeti jer se nebrojeno puta našao u sličnoj situaciji. Nisu li često moralizatori upravo oni koji zakon najčešće krše? Nisu li

gorljivi savjetnici dobroga braka upravo oni koji su iza sebe ostavili nekoliko nesretnih osoba? Isus će stoga uputiti iskrenu rečenicu: „Izobilja srca usta govore.“ Prvo vlastiti primjer, a tek onda savjet. Ako se vlastiti život utjera u red, primjer će sam progovoriti. Pred ratnicima samo djela govore, pred športašima se medalje sjaje više od ikakvih javnih pohvala.

Mjesto gdje se primjer bez govora pokazuje jest crkva. Tu s križa progovara Spasitelj. Ostavio je muk svakomu podno križa. Gomila se razbježala u tišini, ali čvrsto otvorenih očiju jer su znali da su pogriješili. Vlastite su ih riječi osudile i ne pomaže više nikakva šutnja. Sada u crkvi Bog svojim primjerom poziva čovjeka da učini isto. Neka srce daje obilje dobrih djela, neka primjeri pokažu kako se ostaje s Bogom povezan. Nisu to utješne srceparajuće riječi koje bi izmamile suzu u oku, nego trenutci nad kojima jedino Bog kraljuje. Trenutci vjere u kojima se pomaže bližnjemu, trenutci kada se glava ne okreće od unesrećenih, slabosti bližnjih koje se nastoje nositi vlastitim životom.

<https://www.ref-einsiedeln.ch/>

Ivan Zlatousti u homiliji „Protiv objavljivanja bratskih pogreški“ želi očuvati ljude od međusobnih optužaba, a usredotočiti se na vlastite. Na jednostavan način objašnjava Isusovu poruku neka obilje vlastitoga srca progovori. Kaže u homiliji: „Crkva je izvrsna bolnica, ona je poput operacije ne za tijelo nego za dušu. Ona duhovno postavlja ispravno. Njen lijek nije složen od biljaka koje rastu iz zemlje, nego od riječi koje potječu s neba. Zbog toga traje do kraja, neće biti oslabljena vremenom niti poražena snagom bolesti. Božanska medicina uvijek zadržava svoju vrlinu. Ovaj lijek nije moguće dobiti plaćanjem novca. U ovom slučaju, budući da nije moguće platiti novcem, potrebno je pokazati vjeru i dobru svrhu.“

Hoće li kršćanin progovoriti obiljem srca? Može li život pretvoriti u vlastito svjedočenje? Isusov poziv uvijek stoji. Nakon njega muk se može prekinuti samo vlastitim primjerom koji će slijediti Isusov put. Uzalud je govoriti riječi, biti slijep za vrline i istodobno ih drugima tumačiti. Nikakve koristi od pustih govora koji ne pokazuju promjenu života. Poziv koji je Isus ostavio kršćanima jest odlučan život koji najviše govori izvan svjetla internetskoga pokazivanja, sebične promocije ili radikalnih

privremenih izleta. Kršćanin se ne će busati u prsa snažnim citatima, križevima po kući ili krunicom na retrovizoru automobila dok s druge strane iz njega unatoč citatima izlazi bezbroj psovki, unatoč križevima razapinje svoju obitelj jer ga nikada nema kod kuće, unatoč smirujućoj krunici nema strpljenja za druge vozače. Tako je malo potrebno. Jedan muk i malo više zagledanosti u Isusov primjer i sve se može okrenuti. Iskrena ispovijed, zatražiti oprost od svojih najmilijih, izreći žaljenje, zauzdati bahatost, ma primjeri su nebrojeni... Obilje srca progovara ili dobrim djelima ili lošim primjerom. Trećega nema, a Isusov poziv ostaje.

**Gospodine,
ostavio si nam obilje svojega Srca
koje govori više od naših riječi;
primjer Tvojega života jest nadahnuće
za naše promjene pa nam podari
dovoljno odlučnosti da prestanemo
dijeliti savjete, a da se u naš život unese
muk koji će nas otvoriti prema dobrim
djelima po kojima svjedočimo Tebe koji
ostaješ u vijeke vjekova.
Amen.**

Ivan Petrović, <https://www.glas-koncila.hr>

Učenik

Učenik je osoba koja se podučava, a učitelj je osoba koja podučava. Učenik je osoba koja se podučava, a učitelj je osoba koja podučava. Učenik je osoba koja se podučava, a učitelj je osoba koja podučava.

Učenik je osoba koja se podučava, a učitelj je osoba koja podučava. Učenik je osoba koja se podučava, a učitelj je osoba koja podučava. Učenik je osoba koja se podučava, a učitelj je osoba koja podučava.

Tko dragovoljno slupa u Školu nekog učitelja i dijeli s njime njegove poglede, taj je učenik. Te riječi u Starom zavjetu gotovo i nema, no zato je njena upotreba u kasnom judaizmu vrlo obična (hebr. talmid), privodeći kraju jednu biblijsku predaju; ona se jednako javlja i u Novom zavjetu (grč. mathetes), ali u svom novom značenju koje joj daje Isus.

Stari zavjet

Učenici proroka i mudraci

S vremena na vrijeme opisuje se kako je neki Elizej pristao uz Iliju (1 Kr 19,19 si) ili kako neka skupina gorljivih učenika okružuje Izaiju primajući u polog njegovo svjedočanstvo i njegovu objavu (Iz 8,16). Običnije je da mudraci imaju učenike, koje nazivaju svojim „sinovima“ (Izr 1,8.10; 2,1; 3,1) i kojima ulijevaju nauk primljen od predaka. Ali ni proroci ni mudraci ne bi se usudili svojom naukom istisnuti Božju riječ. Jer, Savez je utemeljen upravo na riječi Božjoj, a ne na predaji koja se prenosi od učitelja na učenika.

Učenici Božji

Izvorom svake mudrosti jest božanska riječ: zato se najviše savršenstvo ne ogleda u pristajanju uz ljudskog učitelja, nego u tome da se bude učenikom samog Boga. Tako, poosobljena božanska Mudrost poziva ljude da slušaju i slijede njezine pouke (Izr 1,20 si; 8,4 si. 32 si). Napokon, eshatološka proroštva navješćuju da će u posljednje dane sam Bog postati učiteljem srdaca. Nikome neće više trebati zemaljskih učitelja (Jr 31,31-34), već će svi bili „učenici Jahvini“ (Iz 54,13). Zato i samom Sluzi Jahvinu, kojemu je dužnost da druge uči božanskim propisima (Iz 42, 1.4), Bog svako jutro budi uho te on sluša nauk kao učenik (Iz 50,4). Zato i psalmist, vjeran tom proročanstvu, ne sustaje moleći: „Gospodine, nauči me svojim pravilima!“ (Ps 119,12.26 si. 33 si; 25,4-9).

Učitelji i učenici u judaizmu

Po povratku iz izgnanstva, kad je prvenstveni predmet pouke postao Zakon, učitelji kojima je povjerena ova temeljna ustanova nazvani su „učiteljima zakona“. No, uz ugled Božje riječi što je oni tumače vezuje se malo-pomalo i njihov osobni ugled (Mt 23,2. 16-22), osobito kad prenose

Sveti Benedikt i Skolastika, <https://oase.koenigsmuenster.de>

predaju što su je i oni sami primili od svojih učitelja. I Pavao, a to je već u doba Novoga zavjeta, spominje da je i sam bio učenik Gamalielov (Dj 22,3). Poslijebiblijski će se judaizam organizirati na temelju tog talmuda („nauka“).

Novi zavjet

Isusovi učenici

Osim što ponegdje spominje učenike Mojsija (Iv 9,28), Ivana Krstitelja (npr. Mk 2,18; Iv 1,35; Dj 19,1 si) ili farizeja (npr. Mt 22,16), Novi zavjet naziv učenik pridržava za one koji su Isusa priznali za svog Učitelja. Tako su u Evanđeljima nazvana u prvom redu Dvanaestorica (Mt 10,1; 12,1...), a zatim se, izvan tog prisnog kruga, tako zove onaj koji slijedi Isusa (Mt 8,21), osobito ona sedamdeset i dvojica koje je Isus poslao da propovijedaju (Lk 10,1). Tih je učenika, bez sumnje, bilo mnogo (Lk 6,17; 19,37; Iv 6, 60...). ali mnogo ih se i povuklo (Iv 6, 66). Nitko od njih ne može tražiti da postane učiteljem, već mu je dužnost da ljude „čini učenicima“ (Mt 28,19; Dj 14,21 sl), ali ne za svoj račun, nego upravo za Krista. Tako se postupno, počevši od 6. poglavlja Djela apostolskih, samim nazivom „učenik“ misli na svakog kršćanina, bez obzira je li on upoznao Isusa za njegova zemaljskog života ili nije (Dj 6,1

si; 9,10--26...); vjernici su dakle, s toga gledišta, izjednačeni sa samom Dvanaestoricom (Iv 2,11; 8,31; 20,29).

Obilježja

Iako je Isus naoko bio potpuno jednak židovskim učiteljima svoga vremena, on je ipak svojim učenicima postavilo neke jedinstvene zahtjeve.

Zvanje

Da bi se postalo njegovim učenikom, za to nisu važni umni, pa čak ni čudoredni darovi; važan je poziv, kod kojega prvi poticaj dolazi od Isusa (Mk 1,17-20; Iv 1,38-50), a iza njega - od Oca koji mu „daje“ učenike (Iv 6,39; 10,29; 17,6.12).

Osobna privrženost Kristu

Da bi se postalo Isusovim učenikom, ne treba biti nekim višim čovjekom; odnos, naime, koji povezuje učenika i učitelja nije isključivo, pa čak ni u prvom redu, razumske naravi. On mu kaže: „slijedi me!“ U Evanđeljima glagol slijediti uvijek izražava privrženost Isusovoj osobi (npr. Mt 8,19...). Slijediti Isusa znači prekinuti s prošlošću, i to posvema, ako je riječ o povlaštenim učenicima. Slijediti Isusa znači svoje ponašanje dokraja uskladiti s njegovim, slušati njegove pouke i svoj život prilagoditi životu Spasiteljevu (Mk 8,34; 10,21.42-45; Iv 12,26). Za razliku od učenika židovskih

učitelja, koji su se, kad su jednom bili poučeni o Zakonu, mogli odvojiti od svog učitelja i sami dalje poučavati, Isusov se je učenik vezao ne uz nauk, već uz osobu: on ne može napustiti onoga koji mu je odsad više nego otac i majka (Mt 10,37; Lk 14,25).

Sudbina i dostojanstvo

Isusov je učenik, dakle, pozvan dijeliti i samu sudbinu Učiteljevu: nositi križ (Mk 8,34), piti njegovu čašu (Mk 10,38 si), da napokon od njega primi Kraljevstvo (Mt 19,28 si; Lk 22,28 si; Iv 14,3). Osim toga, tko mu god odsad pruži običnu čašu vode u svojstvu učenika, tomu neće propasti njegova plaća (Mt 10,42); naprotiv, kakva je krivica „navesti na grijeh jednoga od ovih malenih“ (Mk 9,42)!

Učenici Isusovi i učenici Božji

To što se Isusovi učenici tako odvajaju od učenika židovskih učitelja biva stoga što preko svog Sina ljudima govori sam Bog. Učitelji su prenosili samo ljudske predaje, koje su ponekad „ukidale Božju zapovijed“ (Mk 7,1 si); a Isus je utjelovljena božanska Mudrost koja svojim učenicima obećava pokoj duša (Mt 11,29). Kad Isus govori, ispunjava se starozavjetno proročanstvo: ljudi tada slušaju samog Boga, i tako svi mogu postati „Božjim učenicima“ (Iv 6,45).

Krist na žalu

Krist jednom stade na žalu
Tražeć ljude za velika djela
Da love srca božanskom riječju

O, Bože zar si pozvao mene
Tvoje usne moje rekoše ime
Svoju lađu sada ostavljam žalu
Od sad idem kamo šalješ me Ti

Ja sam siromašan čovjek
Moje blago su predanost Tebi
I srce čisto da idem s tobom

O, Bože zar si pozvao mene
Tvoje usne moje rekoše ime
Svoju lađu sada ostavljam žalu
Od sad' idem kamo šalješ me Ti

Ti trebaš dlanove moje
Moga srca ražaren plamen
I kaplje znoja, samoću moju

O, Bože zar si pozvao mene
Tvoje usne moje rekoše ime
Svoju lađu sada ostavljam žalu
Od sad' idem kamo šalješ me Ti

Ti i ja krećemo danas
Lovit' srca na moru života
A mreža bit' će riječ Božja prava

O, Bože zar si pozvao mene
Tvoje usne moje rekoše ime
Svoju lađu sada ostavljam žalu
Od sad' idem kamo šalješ me Ti

„Iz obilja srca usta govore“

U današnjim čitanjima slušamo Isusa kako govori ono što židovski mudrac imenom Sirah piše u Jeruzalemu više od stoljeća ranije. Obojica se dotiču jedine istine: *riječi koje izlaze iz nas objavljuju skrivene misli u nama.*

Govor otkriva tajne srca.

Sirah poučava da je govor „kušnja ljudi“ i njihova karaktera.

„Nikoga ne hvali prije no što progovori, jer govor je kušnja ljudi.“ Sir 27,7

Onaj koji je čestitog srca, izgovarat će riječi koje su iskrene i koje ohrabruju druge. Međutim oni čije srce je ispunjeno odbacivanjem drugih, „plod“ njihovih usta mnogo govori o „stablu“ koje ga tvori.

„Obradu vočke očituje njezin plod:

tako i riječi čovjekove otkrivaju njegove osjećaje.“ Sir 27,6

Izaći iz kušnje očvrstnut ili raspadnut

Sirah također uspoređuje kušnju naših riječi sa lončarevim posudama koje iskušava peč- ako se pravilno pripremi za pečenje, nastat će korisna posuda, ali ako se glina ne osuši u potpunosti, ona će se pri ekstremnoj toplini raspasti.

„Lončareve posude peč iskušava, a čovjeka njegov govor.“ Sir 27,5

Na sličan način Isus ustraje na zahtjevu da čovjek govori „iz obilja srca“.

„Dobar čovjek iz dobra blaga srca svojega iznosi dobro, a zao iz zla iznosi zlo. Ta iz obilja srca usta mu govore.“ Lk 6,45

Također Isus uspoređuje naš govor bilo dobar ili loš, s plodovima koji rastu na drveću: *„Nema dobra stabla koje bi rađalo nevaljalim plodom niti stabla nevaljala koje bi rađalo dobrim plodom.“* Lk 6,43

Pozvani smo paziti na riječi koje nam izlaze iz usta

Oba čitanja potiču nas da „zdrav“ govor postane naša navika. Uostalom, mnogo toga o tome tko smo mi je iznosi se na vidjelo upravo načinom na koji govorimo i riječima koje izgovaramo. Ali tu se dodaje još jedan korak: Gospodin traži od nas da pogledamo prema sebi, da pregledamo naša srca i ispunimo ih „dobrim blagom“ koje Bog želi.

Zašto je čistoća srca i govora toliko važna? Jer, kao što Isus izjavljuje negdje drugdje u Svetom Pismu: „svojim će se riječima opravdati, a vašim će riječima osuditi“.

„A kažem vam: za svaku bezrazložnu riječ koju ljudi reknu dat će račun na Dan sudnji. Doista, tvoje će te riječi opravdati i tvoje će te riječi osuditi.“ Mt 12,36-37

Čistoća govora i srca važna je jer nam može pomoći pri donošenju odluke o izgledu našeg posljednjeg suda i tu sada nastupa važna misao drugog čitanja. Pavao nas podsjeća da će Bog zauvijek uništiti smrt. Ako želimo sudjelovati u ovoj pobjedi i živjeti zauvijek s Gospodinom, moramo poduzeti sve potrebne korake kako bismo predali naša srca i usta u službu onome što je dobro.

Licemjerje

Ljudi koji nisu skloni introspekciji i oslanjaju se na vanjštinu kad sude o drugima razvijaju vještinu stvaranja i prikazivanja maske. Kako bi drugi o njima donosili pozitivan sud i tako im dali čast, ljudi nauče „glumiti” i „nositi masku”. Podmukli propitivači nastoje smjestiti Isusu dajući mu komplimente: „*Učitelju, znamo da pravo zboriš i naučavaš te nisi pristran, nego po istini učiš putu Božjem.*” (Lk 20,21). Dok mnogi ljudi mogu suditi samo po onome što vide, drugi, poput Isusa, mogu prozreti pod ljudske maske. To je nešto izuzetno.

Licemjeri

Zamislite svijet u kojem su osobe koje žele biti učitelji ili vođe izvrsne u stavljanju maski i nuđenju savjeta o moralnom usavršavanju drugim ljudima. Tu je scenu vrlo lako zamisliti na Bliskom istoku. Stalno se ponavlja. Publika se uvijek pita o učitelju, a učitelj se uvijek pokušava predstaviti u najboljem svjetlu!

Isus pak te učitelje naziva „licemjerima”. U klasičnom i helenističkom grčkom jeziku riječ „*hipokrites*”, koja se danas na hrvatski prevodi kao „*licemjer*”, značila je i „*tumač*”, „*onaj koji objašnjava*”, „*govornik*” pa čak i „*glumac*”. U posljednjem slučaju grčka je riječ dobivala i dodatno značenje „*varalice*” i „*prevaranta*”. U kazalištu je to vještina kojom se osvajaju nagrade. A u stvarnosti, ta vještina i strategija otežava život. Kome čovjek može vjerovati?

U sinoptičkim evanđeljima samo Isus upotrebljava riječ „*licemjer*” za upućivanje kritike određenim ljudima. Ovdje (Lk 6: 39-42) licemjerima naziva učitelje i vođe koji su u zabludi. Kasnije u ovom evanđelju obraća se narodu ovim riječima: „*Licemjeri! Lice zemlje i neba umijete rasuditi, kako onda ovo vrijeme ne rasuđujete?*” (Lk 12,56). U sljedećem poglavlju ponovno kudi narod koji mu prigovara što je izliječio ženu u subotu: „*Licemjeri! Ne driješi li svaki od vas u subotu svoga vola ili magarca od jaslada da ga vodi na vodu? Nije li dakle i ovu kćer Abrahamovu, koju Sotona sveza evo osamnaest je već godina, trebalo odriješiti od tih spona u dan subotnji?*” (Lk 13:15-16). U svakom od ovih primjera Isus prozire iza fasade koju je svaka od skupina izgradila.

Carol Manasse, *Brvno u mom oku*,
<https://fineartamerica.com/>

U propovijedi na ravnici Isus potiče svoje slušatelje da se najprije iskreno preispitaju i pokušaju sami sebe popraviti, a tek onda pomognu drugima da poprave sebe. Učitelji i vođe koji to ne učine slijepi su, nepouzdana i ne može im se vjerovati. Oni su prevaranti, glumci, licemjeri!

Donositi dobar plod

U starom je svijetu bilo moguće otkrit licemjere i praćenjem nedosljednosti u ponašanju. Naši preci u vjeri smatrali su da se ljudska bića moraju ponašati dosljedno, iako se mnogi tako ne ponašaju.

Kako se određivala dosljednost? Ljudsko se tijelo moglo podijeliti u tri zasebne simbolične zone koje se ipak međusobno prožimaju: *oči-srce* (oči prikupljaju podatke na temelju kojih srce prosuđuje), *usta-uši* (organi koji prikupljaju i dijele govor samoizražavanja) te *ruke-noge* (dijelovi tijela koji poduzimaju radnje na temelju onoga što je osoba naučila ili što joj je već poznato).

Oči-srce

Isus je govorio o učiteljima i vođama oštećena vida (Lk 6:39-42). Napominje da srce može proizvoditi i dobro i zlo. Potiče učitelje da nastoje razviti ispravan vid i pronicljivost te dobro srce.

Usta-uši

Za Isusa je neizmjerljivo važno da osoba njeguje dobro srce koje će dati dobar plod jer „*iz obilja srca usta mu govore*” (Lk 6:45) riječi koje će drugi čuti, upamtiti i na temelju njih djelovati.

Ruke-noge

Ali samo riječi nisu dovoljne. „*Što me zovete 'Gospodine, Gospodine!', a ne činite što zapovijedam?*” (Lk 6:46)

Neizmjerljivo je važno da osoba djeluje na temelju onoga što zna, da živi prema onome što je naučila. Tako ljudska osoba djeluje dosljedno, tako su joj svi simbolični dijelovi tijela u skladu: srce-oči, usta-uši, ruke-noge.

Drugim riječima, važno je da nam misli povezane s osjećajima (srce-oči), govor samoizražavanja (usta-uši) i svrsishodno djelovanje (ruke-noge) budu savršeno usklađeni. Sve drugo puka je gluma.

Kad bi nas naši predci u vjeri mogli vidjeti kao što mi vidimo njih, smatrali bi nas jednako neobičnima kao što i mi smatramo njih. Ali o ovome bismo se složili. Ljudska bića moraju se jedna prema drugima, ali i prema Bogu, ponašati s integritetom u svakom aspektu života.

Mali vjeronaučni leksikon

Prapovijest

Prapovijest, u Bibliji, zbirka različitih priča o počecima ljudskog roda.

Sadrži izvještaj o stvaranju svijeta i čovječanstva (Post 1, 1-2,4a), o stvaranju čovjeka i o njegovu iskonskom stanju, o Raju zemaljskom o padu u grijeh (Post 2,4b-3,24), o bratoubojstvu (Post 4), potopu (Post 6,1-9,17), gradnji kule babilonske i o pomutnji jezika (Post 11) te spominje rodoslovlje prepotopnih i poslijepotopnih patrijarha (Post 5,10).

Prapovijest sadrži prve početke povijesti ljudskog roda, od Adama do potopa, i s Noom započinje drugu povijest koju Bog zapečaćuje Savezom.

Etiološkim pričama pisci prapovijesti žele naći odgovor i na mnoge druge stvari (uzajamna ljubav muškarca i žene, tegoba rada, porođajni bolovi, puzanje zmije po truhu, podrijetlo jezika, uzrok grijeha, smrti i dr.).

Slična razmišljanja o prapovijesti svih stvari nalaze se također u staroj akadskoj i egipatskoj književnosti.

Prareligija

Prareligija, u religiologiji, pretpostavljena prvotna religija iz koje su se razvili složeniji oblici religije.

Prema evolucionističkom tumačenju, prvotni su oblici religije animizam, animatizam ili totemizam.

Prema teoriji degradacije, prvotna je religija bio pramonoteizam, koji je onda degradirao u arhaične i politeističke oblike religije.

Prasakrament

Prasakrament, (hrvatski *pra* + lat. *sacramentum*: *otajstvo, sveti znak*, u katoličkoj teologiji, Isus Krist kao prvotni sakrament na koji se svodi sva sakramentalnost Crkve i njezinih pojedinačnih sakramenata. Isus je sakrament Boga, tj. znak prisutnosti Božje u osobi, vidljivi otisak nevidljive Božje biti. Njegovo poslanje i spasenjsko djelo nastavlja Crkva, znak trajne prisutnosti Isusa Krista u službi spasenja ljudi. Zato se Crkva naziva temeljnim sakramentom.

Jednostavne navike za zdravu duhovnost

Nedavno sam, sa šalicom kave u ruci, otpočela dan u stilu jednoga zombija. Prielistavala sam objave na Facebooku i zanemarivala mnoge obveze, kao primjerice da započnem obiteljsku jutarnju molitvu s djecom. U jednom trenutku na zaslonu mi se pojavio video s naslovom „Majka Tereza poučila me jednom triku da se približim Isusu”. Pozvala sam djecu da mi se približe, sretna što imam priliku proslijediti duhovnu uputu svoga duhovnika, jednoga svećenika s kojim se povremeno čujem, a nikad me još nije razočarao. Bio je to vlč. Gary Caster, dijecezanski svećenik katoličke biskupije Peoria u američkoj saveznoj državi Illinois.

Podijelio je iskustvo kojim je svoju sestru, koja je 30 godina bila udaljena od Gospodina, nastojao voditi na putu obraćenja. Dao joj je savjet neka kroz narednih 10 dana čini jednu malu stvar u svom životu. „Svakoga jutra, prije nego ustaneš iz kreveta, reci: Dobro jutro, Isuse!” Objasnio je potom kako ga je tom triku prije 33 godine poučila Majka Tereza, jer je i ona to činila u svom životu. Pomoglo mu je to, kako tvrdi, da svaki dan usmjerava razgovoru s Bogom – srcem. „Primijetio sam promjenu samo zato što sam izjutra naglas izgovarao te riječi. Prije jutarnje molitve, prije tuširanja i brijanja, prije nego sam se spremio za taj dan. I već bih prije svega toga govorio sebi istinu o odnosu koji mi je u životu najvažniji, a to je moj odnos s Kristom. Rekao sam sebi – želim to činiti kroz 10 dana”, prenio je na svom vlogu.

Na videu je prenio i iskustvo svoje sestre koja ga je desetoga dana nazvala i rekla: „Ne mogu vjerovati da će nešto tako jednostavno imati takav utjecaj na mene.” Jer to što sebi posvješćujemo najvažniji odnos koji možemo imati s nekim, to je najbolje što nam se može dogoditi. A sve ostalo proisteći će iz toga, prenosi vlč. Gary Caster u dvominutnom klipu koji je objavila internetska stranica Franciscan media, prenoseći video sa svoga kanala na Youtubeu. Video kratkoga Casterova iskustva koji je na ovoj društvenoj mreži objavljen u svibnju 2018. godine do danas je prikupio gotovo 200.000 pregleda.

Zaključno vlč. Caster opisuje kako korak po korak usvajamo dobre navike koje će trajati cijeloga života. „Ja svakoga jutra činim samo pet jednostavnih stvari koje su postale moja navika. I na to potičem i druge. Jer ako pokušavate utisnuti Isusa, možda jednoga dana i dobijete rezultat. Ali ako Gospodin prirodno uđe u tvoj život, kroz naviku, ritam dana jedne osobe, onda duhovnost postane vrlo jednostavna.”

Konačno, ovaj sam video pregledala nekoliko puta. Želim u svom životu prihvatiti jednostavne zadatke poput ovoga. Navike koje će učiniti da moj duhovni život bude prirodan.

Vrlina u modernom svijetu

<https://nova-akropola.com>

Što je vrlina i zašto joj je vrijedno težiti ?

Vrlina je savršenstvo našeg karaktera, ljudska izvrsnost, koju postizemo radeći ono za što smo stvoreni. Tko ne želi biti osoba s vrlinama? Vrline su karakterne osobine koje nam omogućuju da djelujemo s lakoćom, brzinom, kreativnošću i radošću. Vrline i moral su namjerno kultivirane navike biranja onoga što je najbolje za nas što nas u konačnici transformira u bolje ljude.

Kada vježbamo biti dobri i tjeramo se da budemo još savršeniji, vrline postaju naša druga priroda. Umjesto da se nerviramo što učiniti, rješenje će nam doći intuitivno i s lakoćom ćemo donositi odluke. Umjesto da djelujemo predvidljivo, bit ćemo kreativni i unijet ćemo živost u naše aktivnosti i susrete. Umjesto da nerado izvršavamo svoje odgovornosti, bit ćemo ispunjeni osjećajem ispunjenosti i zadovoljstva.

Zašto je vrlina relevantna za nas danas?

Iako vrlina danas nije popularna tema, vrline su uvijek relevantne jer svi tražimo sreću. Ljudska izvrsnost koja dolazi s vrlinom je ono što nam pomaže da živimo zadovoljan život. Dok nas grijeh tjera da djelujemo protiv svoje svrhe, postajemo frustrirani i osjećamo se praznima, vrlina nam pomaže da postanemo ono što je Bog planirao da budemo. Kao što sveti Augustin kaže: „Nemirna su srca naša dok se ne smire u tebi, Gospodine.” Vrlina je najbrži put do postizanja istinske sreće.

Trebamo li vrlinu u modernom svijetu? Je li vrlina passé?

Vrlina je bezvremena jer se ljudska priroda nije promijenila. Kao što izreka kaže: „Što se stvari više mijenjaju, to više ostaju iste.” Svakako, mnogo toga je novog u našem svijetu: nove tehnologije, novi izazovi i nove prilike. Ali ono što je ljude činilo izvrsnima prije tisuću godina, čini nas izvrsnima danas — i nastavit će nas činiti izvrsnima sljedećih tisuću godina. Dakle, vrlina je uvijek relevantna.

Vrlina je teška, pa zašto se truditi?

Kao što je Theodore Roosevelt jednom rekao: „Ništa na svijetu nije vrijedno imati ako ne uključuje napor, bol i poteškoće.” Mnoge stvari s kojima se svakodnevno susrećemo su teške, a i dalje se oko njih trudimo – odgojiti odgovornu djecu, voditi zdrav život, školovati se, služiti siromašnima... – zašto onda ne dodati i potragu za vrlinom na ovaj popis?

Je li uopće moguće biti krepostan u grešnom svijetu?

Apsolutno. S Bogom je sve moguće. U potrazi za vrlinom ne ide se na sve ili ništa, već je ostvarujemo postepeno. Što to znači? To znači da možemo postupno napredovati u osobnom rastu u kreposti kroz svakodnevnu molitvu, proučavanje Biblije, primanje sakramenata, sudjelovanje u misi i čitanje priča svetaca koji su uzori i učitelji za našu vlastitu težnju ka kreposti. Vrlina je moguća. To je proces samootkrivanja koji je zabavan i uzbudljiv. Bit ćete iznenađeni napretkom koji ste već postigli!

Andrew Whitmore, <https://www.svjettorijeci.ba>

To bih mogao i ja biti!

Moja se majka prije bila sa mnom igrala igru koja se zvala:

“Ali, za volju Božju, to bih mogao i ja biti!”

Sve se ovo dogodilo kad sam imao devet godina. Više se ne sjećam točno, ali mi je još uvijek ostalo u sjećanju kad smo majka i ja jednog lijepog dana išli uzduž ulice. Posve iznenada počeo sam se tresti od smijeha. Kad me je majka upitala što mi je to tako smiješno, pokazao sam joj jako, jako debelu damu koja se upravo pred nama gegala kao šopana patka.

Naglo, kao gromom udarena, majka je stala. Pustila je moju ruku. Ona se nije smijala, a njezine prve riječi - koje ja nisam razumio - zvučale su zlovoljno. Onda se sagnula k meni da je njezino lice bilo posve do mojeg i rekla je:

“Ali, za volju Božju, to bih mogao i ja biti! Možeš li, dijete moje, to ponoviti?”

Ponovio sam to, ali nisam shvatio što to znači. Tada je majka rekla:

“Mi ćemo od toga napraviti igru: uvijek kada vidiš koga da je predebeo ili premršav, krivonog, mrzovoljan ili iznakažen, ili ružan koji slabo uči ili se ne zna ni igrati - onda zamisli da si ti u njegovoj koži, a on da je u tvojoj.”

To mi se sviđjelo. I otada sam se uvijek igrao tom igrom i iz godine u godinu u takvim sam situacijama ponavljao: “Ali, za volju Božju, to bih mogao i ja biti!” I tako mi više nije dolazio smijeh, već suosjećanje i poštovanje prema takvim slučajevima.

Ivan Sirovec, *Primjeri za propovijedi i kateheze*, UPT, Đakovo, 2008.

NAŠI POKOJNI

SAKIB KOČANOVIĆ,

PU zagrebačka, Zagreb, 2. ožujka 1993.

MARIJAN RAŠIN,

PU zagrebačka, 5. ožujka 1991.

NIKOLA BIONDA,

PU karlovačka, u službi, Karlovac, 7. ožujka 1992.

ANTUN KRULJAC,

PU brodsko - posavska, Slavonski Brod, 8. ožujka 1992.

IVAN PAŠA,

PU zagrebačka, Zagreb, 8. ožujka 1995

POČIVALI U MIRU!